

Συνάντηση για το βιβλίο «Οι εργαζόμενοι στο προσκήνιο της ιστορίας - η Μπολσεβίκικη επανάσταση - Οκτώβρης 1917»

Εισαγωγή του συντονιστή, Βασίλης Ρέβελας

(γράφτηκε εκ των υστέρων, οπότε είναι κατά προσέγγιση)

Καλησπέρα σας, ευχαριστούμε που ήρθατε. Δυστυχώς ο Οριόλ δεν θα μπορέσει να έρθει απόψε, του προέκυψε μια άλλη δουλειά.

Το βιβλίο αυτό ήταν για εμένα το πρώτο βιβλίο που έχω διαβάσει για την Ρώσικη επανάσταση. Μέχρι να το διαβάσω είχα μόνο μια γενική ιδέα για αυτή, κυρίως από αναφορές σε βιβλία που έχω διαβάσει για άλλα θέματα και ότι έχω ακούσει από άλλους. Επειδή το βιβλίο είχε πολύ ενδιαφέρον για μένα και μου έλυσε και κάποιες παρανοήσεις που είχα, θέλω να σας πω λίγα λόγια για τις κύριες εντυπώσεις μου. Μετά θα μιλήσει ο Γιώργος για το νόημα αυτών των γεγονότων 100 χρόνια μετά, και μετά ο Μπάμπης για τα κεντρικά θέματα του βιβλίου.

Εγώ θέλω να σας πω για τρία πράγματα στο το βιβλίο που μου κάνανε ιδιαίτερη εντύπωση.

Το πρώτο ήταν για το πως συζητάγανε οι Μπολσεβίκοι συχνά και ανοιχτά για τα λάθη τους. Για παράδειγμα τα κείμενα έχουν αρκετές αναφορές σε λάθη που γίνανε στα Ιουλιανά. Ο λόγος που μου έκανε εντύπωση έχει να κάνει με κάτι που υπάρχει στην Ελληνική κουλτούρα για το οποίο έχω συζητήσει πολλές φορές με φίλους και συνάδελφους. Όταν γίνεται κάποια στραβή, είναι συνηθισμένο να πάει κατ' ευθείαν η κουβέντα στο θέμα του φταιξίματος. Ποιος φταίει δηλαδή για αυτό που έγινε και εννοείται όλοι να προσπαθούν να αποδείξουν ότι δεν φταίνει οι ίδιοι.

Σε μια από της συζητήσεις που είχα κάνει για αυτό το θέμα, μου είχε πει κάποιος ή κάποια (δεν θυμάμαι) για κάτι που παρατηρεί να συμβαίνει συχνά σε Ελληνικές οικογένειες. Αν για παράδειγμα ένα μικρό παιδί τρέχει και χτυπήσει το τραπέζι και πέσει, για να το παρηγορήσει θα πει ο γονέας "κακό τραπέζι, κακό!". Λέει δηλαδή ότι δεν είχε ευθύνη το παιδί, έφταιγε το τραπέζι. Με τέτοιο τρόπο μαθαίνεις από μικρό ότι για κάθε λάθος υπάρχει φταιξίμο, και στο φταιξίμο είναι πάντα κάτι άλλο εκτος από εσένα.

Αυτό που πήρα από το βιβλίο σε αντίθεση με αυτό είναι ότι οι Μπολσεβίκοι δεν ντρεπόντουσαν να το παραδεχθούν ότι έγινε κάποιο λάθος. Τα συζητάγανε όχι για να βρουν ποιος φταίει, αλλά για να καταλάβουν τι έγινε με σκοπό στο μέλλον να γίνουν καλύτεροι και πιο αποτελεσματικοί. Νομίζω ότι είναι ένα σημαντικό δίδαγμα.

Το δεύτερο πράγμα που μου είχε κάνει εντύπωση στα κείμενα του βιβλίου ήταν πόσο πρακτικοί ήταν οι Μπολσεβίκοι. Ήταν η πρώτη φορά στην ιστορία που οι εργαζόμενοι σε μια ολόκληρη χώρα είχαν καταφέρει να πάρουν την εξουσία, και δεν υπήρχε κάποιο «εγχειρίδιο χρήσης». Δεδομένο το ότι είχαν καταφέρει να πάρουν την εξουσία, όλα παίζανε. Δεν υπήρχε κάποια δόγμα τύπου «επειδή στην Παρισινή Κομμούνια έγινε έτσι, τότε πρέπει να κάνουμε το ίδιο» ή «επειδή ο Μάρξ είπε ότι θα γίνει έτσι τότε αυτό πρέπει να γίνει». Λύνανε πρακτικά προβλήματα μια χώρας όπου το 80% του πληθυσμού ασχολιόταν με την γεωργία.

Αυτό το βρήκα πολύ αισιόδοξο. Για εμένα αυτό σημαίνει ότι όταν θα γίνει ξανά μια τέτοια επανάσταση δεν πρέπει να περιμένουμε ότι θα έχουμε ακριβώς τα ίδια προβλήματα, ούτε ότι θα υπάρχουν οι ίδιες

λύσεις. Θα κάνουμε ότι χρειάζεται με πρακτικό τρόπο για ότι χρειαζόμαστε για της τωρινές μας ανάγκες, και μπορούμε να κάνουμε ότι θέλουμε.

Τρίτο και τελευταίο, μου είχε κάνει εντύπωση η αίσθηση της αυτοπεποίθησης των Μπολσεβίκων και πόσο αποφασισμένοι ήταν αυτοί η άνθρωποι να κάνουν ιστορία.

Σίγουρα το βιβλίο μου άνοιξε την όρεξη να μάθω περισσότερα για την Ρώσικη επανάσταση. Είναι ένα τόσο φορτωμένο ιστορικό γεγονός που δεν ήξερα από που να το πρωτοπιάσω. Τώρα θέλω να μάθω και για την ζωή στην Ρωσία πριν την πτώση του Τσάρου, περισσότερες λεπτομέρειες για την χρονική περίοδο που καλύπτει αυτό το βιβλίο, και για το τι συνέβη μετά.

Επίσης, μου έκανε να δω τον ρόλο του επαναστατικού κόμματος από άλλη οπτική γωνία. Ήταν κάτι που πάντα με προβλημάτιζε: Είναι ένα επαναστατικό κόμμα στην ηγεσία ο καλύτερος τρόπος να γίνει μια επανάσταση; Αυτό που είδα στα κείμενα αυτά είναι ότι δεν κάτσανε αυτοί οι άνθρωποι να βρουν τον καλύτερο τρόπο, καταλήξανε σε αυτό το σχηματισμό, και αφού το βρήκανε το κάνανε πράξη. Αντιθέτως, το βλέπανε σαν πρακτική ανάγκη, όχι ιδεολογική.

Αυτά από εμένα, θα συνεχίσουμε τώρα με τον Γιώργο και τον Μπάμπη και μετά θα έχουμε χρόνο για ερωτήσεις και κουβέντα.